

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá trispotna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 76.

V Ljubljani, v sredo 2. aprila 1884.

Letnik XII.

Govor dr. Vošnjaka

gledé deželnega opravništva na Štajarskem.

Visoka zbornica! Dovolil si bodem nekaj besed o deželnem opravništvu štajarske kronovine; povod mi je dala spomenica, ki jo je pred nekaj tedni izročilo „slovensko društvo Mariborsko“ visoki vladi. V tistoj spomenici omenile so se posebno tri točke in stavile tri zahteve. Prva zahteva tiče se jezikovnega znanja uradnega na spodnjem Štajarji. Statistika dolnjega Štajarja kaže nam kompaktno slovensko prebivalstvo nekako 400.000 duš, poleg teh je pa po mestih 40.000 Nemcev vpisanih. Ako pa se ozremo na zunanje jezikov ondanšnjih uradnikov, na svojo žalost vidimo, da večina političnih uradnikov slovenščine ni zmožna.

V spomenici, ki se je izročila njegovi ekscelenciji gosp. ministru notranjih zadev, stoji določeno pisano, da se po raznih glavarstvih nahaja 42 političnih uradnikov, od kojih je le 6 zmožnih slovenščine v besedi in pismu, 17 jih je tega jezika le toliko zmožno, da ga za silo tolčejo; 19 ga pa prav nič ne razumi, če tudi imajo največ s Slovenci opraviti. Če se ozremo po posamičnih glavarstvih, pokaže se nam takoj v Mariborskem glavarstvu, ki ima 75.000 Slovencev in le 9000 Nemcev — ne da bi mesto Maribor k tem prišteval — da od 15 uradnikov ne zna nobeden slovenščine v govoru in pismu, štirje jo tolčejo le za potrebo, 11 jih pa še besedice ne razume. Nekoliko bolje je pri okrajnem glavarstvu Celjskem, kar tudi mora biti, kajti od 123.000 prebivalcev je 120.000 Slovencev.

Ondi so res od 10 uradnikov štirje zmožni slovenščine pismeno in ustmeno, dva jo le govorita, štirje pa kar nič. Čisto enake razmere so pri drugih glavarstvih po deželi in povsod se nam pokaže, da če tudi je 92 procentov prebivalstva Slovencev, uradniki po večini vendar le niso slovenščine zmožni. „Slovensko društvo“ smatralo si je zaradi tega za svojo dolžnost, da visoko vlado na to opozori in če se nam od neke strani očita, da bi bilo ovaja proti

uradnikom, moram reči, da se mi to nekako čudno zdi. Ako se o uradnikih reče, da niso zmožni potrebnega jezika, to pač ni nobena ovaja, kajti oni lahko na drugem kraju služijo in mislim, da bi bila večina vesela, ako bi ji odkazali take kraje za službo, kjer bi jim ne bilo drugega deželnega jezika potreba; kajti sami čutijo neugoden položaj, kadar se vozijo po okrajih, kjer slovenskim strankam še slovenskega zapisnika ne morejo napraviti. Zgodilo se je, na pr., prav blizu Maribora in o tej zadevi tudi spomenica govori, da je prišel komisar o vodnih zadevah na komisijo k strankama, ki ste bili obe čisto slovenski in niste kar nič nemščine razumeli, in komisar ni mogel z njima napraviti zapisnika, ker ji ni razumel, kar ste mu stranki pravili. Ena stranka imela je zastopnika notarja in komisar ga je naprosil, da bi bil ta zapisnik tudi za nasprotno stranko narekaval, kar mu je pa notar se vé da odbil, ker se mu ni zdelo potrebno, da bi zaradi jezikovega neznanja uradnikovega moral nasprotno stranko zastopati.

Nasledki takega neznanja jezika so pa mnogokrat še mnogo bolj žalostni, da, celó tragični in omeniti mi je resnično žalostnega slučaja, ki se je prigodil lansko leto v Breškem okraji. Kakor znano, potrdili so v Brežiškem okraji pred tremi leti, da je ondi trtna uš. Vsled tega upeljalo se je vse, kar v tem obziru postava velevala in tudi nekaj vinogradov se je vničilo. Vse pa, kar se je vsled postave vpeljalo, je bilo toliko, kakor nič, kajti, kakor znano razširjala se je filoksena kljub temu vedno dalje in dalje. Na veliko srečo pa trtna uš ondi ni napravila škode, kakor na Francoskem, kajti vinogradi se še vedno dobro obnašajo, le nekaj bolje se morajo obdelovati in gnojiti jih je treba več. Če tudi je trtna uš že tri leta ondi bila, so vinogradi lansko leto vendar-le prav dobro letino obetali. Po trtah je viselo mnogo lepega grozdja. Kljub temu je pa trtnoušna komisija zavkazala, da se mora nekaj trt in pa tudi posamičnih vinogradov vničiti, če tudi so bili polni že prav lepega grozdja.

Vsled tega polastila se je ljudstva čisto lahko razumljiva razburjenost in zgodilo se je 13. julija lanskega leta, da, ko so kmetje čuli, da bo komisija prišla v njihov kraj in ondi vinograde preiskavala in morda tudi posamične trte poruvala, se jih je zbralo več sto skupaj pred svojim vinogradi. Komisar, ki je komisijo vodil, poslal je po orožnike in se je z njimi tje kaj podal; ko je pa videl, da je več sto ljudi zbranih, od katerih so nekateri protiti jeli, in ker jih ni razumel, odšel je in je orožnike same pustil s kmeti, ne da bi jih bil opozoril na protipostavno postopanje, ali pa da bi jih bil pozival, da naj se razidejo.

(Dalje prih.)

Tvarinarstvo.

I.

Kristus je rešil duha telesnosti, kdo pa je vslobodil meso duha? Tako je vpeljal Ludovik Feuerbach tvarinarstvo v nemško literaturo. Krajše in bolj določno je nemogoče govoriti. Da poznamo moderno tvarinarstvo, moramo ga nasproti postaviti krščanstvu.

Podlaga krščanstvu je vera v večnega Boga, ki je zgolj duh brez telesa, kristjan veruje pa tudi, da je človeška duša neumerjoča; krščanstvo si prizadeva oprostiti človeški duh okov čutnega sveta, in ga povzdigniti do nadzemskega občenja z Božjim duhom. Kristus je oslobodil duha sužnosti mesa.

Kdo pa bode meso rešil duha? Tvarinarstvo to skuša. Taji namreč večnega Boga, njemu je tvar ta preminljiva in brezbitvena gruda izvir vseh stvari, pravi, da ni neumerljive človeške duše v človeku, ki bi bila nezavisna od tvarine. Človeka kliče iz višav nazaj, do katerih se je povzdignil v verskem življenji, odpravi mejo, s katero se človek loči od živali, rastlin in kamenja in oprosti čutno, zemeljsko in meseno človeško voljo od postave vesti in vere. Grudamolstvo zahteva za človeka take prostosti kakor za žival.

Krščanstvo in tvarinarstvo si je tedaj popolno

LISTEK.

Za obletnico.

Lansko leto razkazoval je „Slovenec“ v štev. 32 pod črto zanimivo menežarijo. V predalih s črno progo ograjenih videl si mnogo živali in živalic muzastih in rogatih. Razločevale so se te stvarčice božje druga od druge po velikosti, vrednosti in delu, katero opravljajo ljudem, ali bile so si vse v sorodstvu, ker so se vse porodile v veliki družini kozie in kobilice. Zapazil si pa pri njih nekaj posebnega, ako si jih natančneje ogledoval — zastopale so le ženski ali krasni spol. Kozli in konji bili so med kozicami in kobilicami le bele vrane. To bi pa človeka lahko zavodilo k čudni misli. Ker je namreč lastnik menežarije, ki je nam kazal živali, pravil, da so te živali Slovincem najbolj priljubljene in ker so bile, kakor sem dejal vse le ženskega spola, bi komu lahko prišlo v glavo, da Slovinci moškega spola ne čislamo. To pa bi bilo čisto napačno in krivično. Mogoče, da so včasih imeli krasni spol bolj v časti, a zdaj ga nimajo več, vsaj priprosti ljudje ne, ki so jedro našega naroda. Svet se suče. Na njem je zdaj ta stvar na vrhu,

zdaj ona. Ako so kedaj ženske vladale svet, morale so že po tem zakonu predati krmilo moškim, in če ga še kje vladajo, iztrgal jim bo ta zakon žezlo iz rok in ga podal nekrasnemu ali dostojnejemu — moškemu spolu. Takisto sodi stotine ljudi, nekaj tacega roji po glavi meni — in temu pritrjuje tudi naše ljudstvo. Ljudstvo naše namreč jako spoštuje moški spol, ki je ustvarjen, da vlada ženskemu ali poetično krasnemu, ter ga ima v čisljih kakor se spodobi. Da je to res, dokazati hočem prav na tisti način, kakor se je lastnik lanske menežarije potezal za ženski spol in pel slavo lepemu, krasnemu, nežnemu (menda iste korenike z bodenežjo) spolu.

Naš kmet je pameten človek, večkrat več modrijan kakor najučenejši doktorji. Tako gospoda n. pr. obožava ženska bitja, ki so vsekako nizko pod moškimi bodisi gledé telesne ali dušne moči. Kje pa najdeš kacega kmeta, ki bo pritrdil tej učeni bedariji — kakor bi dejal on? Nikoli nikjer ne na slovenski zemlji, ne če prav ga iščeš kedar bo najlepše solnce sijalo in prižgeš še vse plinove in tako tudi vse električne luči. Saj kdo še ni slišal, kaj daje med našim ljudstvom osebi veljavo. Hlače so oni skrivnostni vir, iz katerega zajema človek veljavo. Kdor nosi hlače, pravijo, tega beseda precej več

velja od one, ki pride iz ust osebe oblečene v krilnato obleko. Koliko veljavo ima pri slovenskem kmetu po nekod tako čislani in povzdigovani krasni spol? Ženski še toliko ne zaupajo, da bi varovala prosa vrabe ali srak in odganjala vrane od turšice. Na vsaki njivi vidiš na kakem kolu čuvaja v hlačah, nikjer pa ne v krilu ali kijklji, kakor govori popačeni jezik. — Kako zaupanje in kaka veljava je to? — Pa da pridemo na lanski tir, moramo v menežarijo, podati se moramo med živali. Toraj pozor! — Kobilice bežite! Umaknite se konju ali vsaj za druga ga vzemite, kakor se družita konj in kobilica v kurjem okostji. Naši pastirji konje više cenijo od kobilice. Kedar pasejo konjske repe, pravijo: konje pasemo, za kobilice se še ne zmenijo ne — in kedar na paši pastirji po trebuhu leže, pravijo Dolenjci, da tudi „konja pasejo“. Kje imajo kobilice tako čast? Ali pa pogledimo konjeve sorodnike! — Equus asinus — kdo te ne pozna! Kadar te slovenska usta izgovarjajo, tako lepo zakrožijo ustnice in se začudijo „o“, potlej se jim pa od veselja čeljusti stisneta, jezik pa bleskne ob nebo in od neba pride brzonogi „sel“. Srečna, priljubljena, veljavna živalica! Pred taboj mora se na mah podati ves krasni spol v prah. Kje se ponaša ktera stvar tega spola s častjo, da bi jo pesniki primerjali kateremu junaku

navskriž. Kar je temu rešenje, to je unemu sužnost. Apostoli krščanske vere in tvarinoslovci sedanosti poganjajo se za gospodarstvo nad človeštvom.

To vprašanje je tedaj silo važno. Tukaj ne gre za kakšno vednost, ne za modroslovno niti za naravoslovno. Tukaj gre za krščanstvo, ki je namenjeno za vse ljudi. Ako preobladajo nauki tvarinarstva v človeški družbi, godilo bi se, kakor da bi iz neba zginila tista skrivnostna moč, ki veže premičnice na solnce in jih skupaj vzdržuje. Ne le, da bi ugasnila luč krščanstva, ako zmaga tvarinarstvo; ne zamrla bi le omika, ktero je vzbudila krščanska vera, marveč ves moralni red na svetu bi zginil in nastopila bi splošna prekucija ne le v politiki, marveč tudi v družbi in v življenju. Človek bi se do žival pogreznil, izročen živalskim nagonom bi človek ne poznal drugih dolžnostih nego takih, kakoršne ima živalski red na svetu, da še slabši bi bil, ker bi človek, ki ima svobodno voljo prestopil še tiste meje, ktere stavi živalim njen nagon, ki jih napeljuje v delovanje, v dejanje in nehanje.

Temu smotru se strahotno približuje naš vek, ker razširja evangelij o rešenju duba v širših krogih. Ne le samotni modroslovci so, ki tajé neumerjčenost človeške duše, ne vzdigujejo se le posamezni, ki tajé vero v Boga, ljudje take baže so bili vsak čas, a dan danes vidimo, da se ta nauk razširja iz modroslovnih stolic med pristo ljudstvo; tvarinarstvo se nahaja v podlistkih časnikarskih, v poljudnih spisih, v pripovedih, da, povsod ga nahajamo. Po shodih delavcev odmevajo taki glasovi. Ne dajmo se motiti, rešenje mesa se je že daleč razširilo. S strahom in grozo opazujemo take prikazen v človeški družbi. Govor poslanca Greuterja v državnem zboru je dregnil v sršenovo gnjezdo, zato so tolikanj zavrišali razjarjeni aposteljni tvarinarstva, ko je poslanec čvrst v besedi odkril nevarne nauke, ki se širijo po visokih šolah in stopajo med nizko ljudstvo, in razjedajo človeško družbo.

Kaj pa je tvarinarstvu dalo tako moč nad evropskimi narodi, ki živé že več kot tisoč let v svetlobi krščanstva, in kaj se bode nasproti postavilo ti sili, da se povrne zopet veličastvo duha? Teorija o tvarinarstvu bi ne imela nikakor take moči, ko bi se ne ogrinjala s krinko, ki zakriva nje pravo lice. Tvarinarstvo se nam priporoča kakor napredek v vednosti. Dan danes ljudje vse verjamejo in za resnico imajo, kar se jim ponuja pod tem imenom. Pod zastavo napredka zabredó ljudje v največje zmote in pod bliščem učenosti verjamejo največje traparije. — Skušali bomo dokazati, da to, kar se ljudem ponuja za „napredek“ ni napredek, marveč „nazadek“ na zdavno minule dobe v kulturnem razpadu; niti je to učenost, marveč zgolj slepilo in mamilo lahko vernim in slaboumnim.

Tvarinarstvo pod krinko napredka.

1. Da najdemo vire sedanjemu tvarinarstvu nam nikakor ni treba segati v prva stoletja človeške družbe. Dalje ko preiskujemo staro zgodovino, bolj se pričamo, starejša ko so omikana ljudstva, boljše pojmove imajo o češčenju Božjem.

Stare bukve Indov, Perzov in najstarejši zapiski egiptovskega basnoslovja obožavajo naravne sile, njim se tvarina razodeva kakor božanstvo.

v slavni trojanski vojni, kakor je tebe primerjal Homer mogočnemu Ajantu? Kdo je kdaj pisal kako „laus kobilcarum“ ali „kozlicarum“, kakor je pisal slavni Erazem Rotterdamski „laus asini“? Kje znači žensko bitje, kraljevo dostojanstvo, kakor jo pomenja tvoje ime orijentalcem? Ali da ostanemo doma, kdaj je bilo slišati, da bi se kje pri nas pozdravljali z imenom onih živalic, kakor se pozdravljajo in časté s tvojim? In če se vzdignemo k vednosti in umetnosti, kdo ima ondi več veljave? Vsak bosopetec, ki zna brati, vé, da tvoje ime bolj slovi po basnih, kakor kakoršnokoli ime nežnega spola. Že knjižice učenčkov prvega razreda krasé sama oslovská ušesa bolj kakor vse kobilice vkupe. In kaj še le, ako se ozremo v zidarstvo! Tukaj stoprav se pokaže tvoja slava v pravi luči. Poglej kako stavbo zidano v pozni gotski dóbi. Ali ne zapazimo že precej pri vhodu nad saboj lepo zavihanega oslovskega hrbita? In ali ne kraljuje potem on povsod, kje je kak lok, še celó svetnikom nad glavami? Pa ne le hrbet, ampak tudi ušesa oslovská so znana v zidarstvu. Kdo še ni čul ali čital, da jih je nasadil slavni Bernini slovečemu Panteonu v Rimu? Pa kaj hočem še dalje govoriti o slavi in časti, ktero vživa ta lepa živalica nekrasnega spola? Že sama oslovská

Prvo tisočletje po občenem potopu je še preveč sijala čeznaravna luč Božjega razodenja, človek se je še spominjal nadzemeljskega kinča, ki ga je nosil v raji, zato ni nikakor mogel verovati, da je stvar začetek vsega stvarjenja in da je skupek, atomov povod človeškemu življenju. Da je človeštvo sprejeto to misel, moglo je zgubiti prej vso prvotno živahnost.

Začetek tvarinstva imamo iskati v šestem stoletju pr. Kr. in sicer v Indiji pri tako zvanih budistih. Tam najdemo tisto brezupno in žalostno misel, da ni ga večnega vzroka stvarjenim rečem, da se človek in z njim vse povrne zopet v nič, in ničevnost je bil začetek in bode konec vsem stvarim.

2. A pustimo daljni vzhod; obrnimo se k Grkom. Moderno tvarinarstvo bode brž ko ne zadovoljno s tem, ako iščemo njegovo zibelko v Arkadiji. Naj se nikar preveč ne ponaša s svojo domovino. Živahni Grki v svoji izvirnosti niso poznali tvarinarstva niso le verovali, da je Bog duh in da je človeška duša neumerjoča, marveč vsa natora jim je bila z duhovi osebljena, po vrelih, v drevesih so prebivali duhovi, nimfe in driode, tudi stari modroslovci grški niso poznali tvarinarstva, sicer pravi Talet, voda je izvir vsemu, a povsod pravi so bogovi in duhovi. Pitagora, Parmenid, ta dva orjaka starega modroslovja sta povzdigovala svoj pogled nad tvarino, in častivredni Anaksagora, ki je preskusil vse prirodoslovne teorije tedanjega veka ter jih primerjal med sabo, naravnost pravi, da svet ni mogoč brez duha, duh pa je, ki vse vreduje in vse oživlja. Oče grškemu tvarinarstvu je Demokrit iz Abdere, svojo učenost, za katero je potrosil 100.000 gld. dedščine je stlačil v 100 knjig, ki vendar k sreči niso prišle do nas. V čem pa je vsa učenost tega modroslovca? Bolj je podobna šali, kakor resni teoriji, vendar vredno jo je opazovati, ker je z malimi izjemami ogelni kamen vsemu poznejšemu tvarinarstvu. Demokrit uči, da je nebrojna množica atomov, nevidnih, a v podobi različnih, začetek vsemu stvarjenju. Ti atomi se ne dajo vničiti, niso nikoli začeli biti in se razširjajo po praznoti ali po ničevnosti. Njih gibanje nima smotra in pamet jih ne vreduje, le slučajnost izobrazuje iz njih stvari in potem, ko se mešajo v vrtinec slučajnosti, napravijo tam vola, tu klado, tam biser, tu krastačo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. aprila.

Notranje dežele.

„Si tacuisses, filosofus mansisses“ veljá v polnem pomenu besede sicer jako učenemu gospodu profesorju Suessu gledé *isterskih razmer* v odgovoru na izboren dr. Vitezičev govor v državnem zboru, v katerem je odkrival gnjilobo po našem Primorju v političnih razmerah. Franc-Josipova zemlja gori blizo severnega tečaja je gotovo Suessu bolj znana, kakor pa tužna Istra in zatirani njeni Slovani. Mogoč je sicer tudi še drug način, zaradi kterega je Suess branil isterske Lahe in lahone in ta bi bil sovraštvo do Slovanstva in slepa, strastna opozicija. Če je Suess edino le iz tega vzroka oporekal in likal svoje najnovejše politične prijatelje,

senca je tako imenitna, da se večkrat pulijo za-njo največi učenjaki. Take časti še ni nihče skazoval kakemu bitju krasnega spola.

Da pa vrle Slovenke ne mislijo, da pristransko sodim, jih opomnim, da so one same tega krive. Naj naveden le nekaj dokazov. Kuretino ženske izvestno ljubijo. Vprašam pa: ali spoštujejo bolj kokoši ali peteline? Kje je že šla kaka Slovenka v nedeljo s kokošjo na glavi k maši, kakor hodijo s petelinčki vrh peč? Zakaj pravijo nekterim cvetlicam „petelinčki“? Zakaj dajejo o božiči tepežnikom pečenih petelinov in ne pečenih kokoši? Ali je čudno potem, da tudi moški bolj časté peteline kakor kokoši? Prav delajo dolenski mlatiči, kedar domlatijo, da ujemo petelina, ako ga gospodinja ne odkupi s svinjskim plečetom ali kračo. — Koliko je petelin vreden, vedó posebno dobro tudi lovci in vojaki. Prvim kroté petelinje na puški sedeč divjo zver, drugim pa pošiljajo petelinje s svojimi kljuni smrtonosne svinčénke v goste vrste neustrašljivega sovražnika. Kje imajo kokoši tako moč? Zato pa odkazujejo petelinom tudi najodličnejša mesta vrh strehe v častni sedež za priznanje njihove veljave.

(Konec prih.)

ki niso nič drugega kakor čisto navadni državni izdajaleci, potem mu smejo pač vsi državni poslanci čestitati! Kdor proslavlja možé kakor so: Combi, Luciani, Buseggie, Lovisato in pa tutti quanti, o kterih je dokazano, da so izvrševali svoje dni v našem Primorju izdajalno nalogo glasovitega rimskega Catiline, temu Slovenec na vse usta v obraz pové, da ne more biti dober Avstrijan ampak enako njim izdajalec. Poslednje omenjenim veleizdajicam je bil in je še na smrt obsojeni Oberdank, malik, okoli kterega pri vsaki politični priložnosti plešejo in ga mladini za izgled postavljajo, za izgled domoljuba in požrtovalnosti! Veleizdajico, vojaškega beguna in navadnega zavrtnega morilca za izgled tebi, uboga laška mladina! Častitati se ti k takim odgojiteljem in vzorem, kakor jih imaš, pač ne more!

Nič posebno dobrega vtisa ni napravilo v Zagrebu blagoslovljenje nove in na Hrvaškem edine luteranske cerkve 31. p. m. Blagoslovljal jo je Dunajski vrhovni intendent Schack. Navzoči so bili: ban, grof Khuen, zapovedajoči general, grof Ramberg, načelnik odseka za poduk in bogočastje, g. Vončina in pa župan Hoffmann. Hrvatom je posebno mrzelo, da se pri čeli slovesnosti niti jedna besedica ni čula v hrvaščini. Vse skozi in skozi bilo je popolnoma nemškega značaja.

V **Budapešti** so zvedeli, da odstopi vojni minister grof Bylandt in da stopi na njegovo mesto načelnik generalnega štaba g. Beck. Načelníštvo generalnega štaba prevzame feldmaršallajtenant Kees. „Presse“ prinaša novico brez vsake daljše opombe.

Vnanje države.

Srbska policija zasegla je več tiskovin prevratne vsebine, ki so od inostranstva tjekaj došle. Sploh pa sodijo, da je zunaj Srbije komité pri življenju, ki se prav po tistem k ustaji pripravljajo. Člani tega komiteja raztreseni so največ po treh mestih, in sicer po Sofiji, Zemunu in Novem Sadu. Ondi delujejo, kakor krt skrivaj. Vsaj po tem se lahko sodi, ker se je poslednja vstaja prezgodaj začela in sploh še ni bila godna. Če bi bili nekaj dalje časa počakali in po celi državi h krati začeli, bi se pač ministru Kristiću ne bilo posrečilo, tako naglo zaždušiti prevratnega plamena. Ker dotični radikalni kolovodje inženir Pasić in drugi ne smejo v deželo, ako jim je glava med pleči ljuba, preskrbljujejo tem pridnejí narod s tiskovinami, ktere na raznih krajih, v deželo spravljajo. Tiskana beseda je pa še mnogo bolj nevarna, kakor govorjena. Poslednja se zgubi, kakor hitro je iz ust, o pisani so pa že Latinci vedeli, da „littera scripta manet“. Kar je pisane ga naj že potem pisano ostano ali pa se tiska, vedno svojo moč obdrži, vedno in kedar se nam ravno poljubi lahko čitamo in si jo zopet v spomin priključimo besedo, ktera nam je morda posebno sree ogrela. Enak je sedaj položaj v Srbiji. Kolovodje živé po Avstriji in po Bolgarskem, kjer pišejo in tiskajo na vstajo zbujajoče oklice, kteri se potem preko meje v najnovejšo kraljevino tihotapijo.

V **francoski kamori** osvetljeval je minister Ferry francosko zunanjo politiko. Na Madagaskar so šli razširjat omiko, in pa za varstvo ondi naseljenih Francozov, da jim pomagajo do pravic zagotovljenih po pogodbah od leta 1860 in 1868. Zarad vrhovne oblasti se pa za sedaj ne bodo ravno mnogo menili, sicer bi se z Hovasi v boj zapletli, ki bi bil na življenje in smrt. Ako sicer hočejo kaj doseči, morajo pred vsem jako previdni biti ter se bodo le tedaj sile oprijeli, ako bi se s Hovasi drugače ne dalo govoriti. Na Tuneskem je afére konec in tonkíneška se tudi svojemu koncu bliža. Na kako novo ekspedicijo se pa sedaj še ne dá misliti.

Na **švicarskem** imajo sedaj okoli 300 anarhistov na hrani; nekaj od teh, kar jih je posebno tičev, bodo menda izgnali, in to so tisti, ki so bili osební in zaupni prijatelji Kammererja, kterega so na Dunaji prijeli in zaprli. Njih društvo imenuje se „Freiheit“ in ima menda svoje ude po celem svetu. Štiri glavne stebre tega društva pognali so po svetu, petega pa, ki se za Falka piše, so pa zaprli, ker se mu je dokazala vdeležitev pri hudodelstvih in pa neka jako tajna zveza s Kammererjem. Kammerer je bil zdaj tukaj, zdaj tamo in edini Falk je vedno vedel zanj, ker je njegov naslov v svoji uri skrit nosil. Tudi z denarjem ga je preskrboval. Poslednjič ga je dobil ravno en dan poprej, preden so ga prijeli.

„Politik“ pravi, da je v **sudanskih zadevah** kar nič glava ne boli. Res je, pravi nadalje, da navaden človek ne razume, čemu bi se pobilo na tisoče vojakov, čemu bi se bilo razmetalo sto in sto tisoče denarja venkaj, da se je nekaj angleških vojakov v Afriko vkrcalo, kterim bi se tako ali tako noben Arabec ustavljal ne bil, namreč pri vkrcanju; čemu so toliko in tolikrat razupili novico, kako da so nabili Osmana Digma, ki jim pa kljub temu še danes toliko preglavice dela, da sami ne vedó, kje se jih glava drži; čemu da so poslali Gordona v Chartum, kjer ga sedaj brez pomoči in brez vsega pusté, kar bi človeku v potrebi prav hodilo; pač pa pravi nadalje, da Evropa ne sme več mirno gledati slabega gospodarstva Angležev po deželah, kjer se vali reka Nil, kajti ne le angleške in turške zadeve so ondi zapletene, temveč zadeve in interes skupne Evrope, ravno tiste Evrope, ki se je že davno protivila slabemu turškemu gospodarstvu na Balkanu, ter ga vzela sama v roke. Prav nič sicer Evrope

ne briga, ali Angleška še toliko in toliko kosti svojih kupljenih vojakov po razbeljenih afrikanskih pušcah po žarečem solcu beli, pač ji ne more biti vse eno, če Angleži malomarno gledajo, kjer bi se morali s celo odločnostjo postaviti, da se ohranijo dežele omiki, kjer še mnogo bojevnikov Kristusove vere leži pokopanih v vroči zemlji, kateri so sebe in svoje življenje žrtvovali. Nikakor ne more biti vse jedno za Evropo, če bode morala morda pozneje skupno postopati, da si zopet pridobi, kar je enkrat že imela.

Gladstonu je že zopet spodletelo! Ni sicer še padel, pač pak se že močno opoteka gledé Gordonovega poslanstva v Chartum, kjer ga je Mahdijeva družal popolnoma obkolila, da revež že več tistega ne more dobiti, kar je tesar pri vsaki bajti naredil, namreč vrat, da bi jo kam drugam pobrisal. Misli je, da če z vso močjo na sovražnika vdari, kakor je tisto svoje dni Črtomir naredil, da se bo morda vsaj rešil, če že zmagal ne bo, pa tudi s tega ni bilo nič! Njegovi vojaki so bežali, kar so jih le noge nositi zamogle, Gordon sam moral se je pa zopet umakniti nazaj v mesto. In še celó tako daleč je prišlo z Gordonom, da so se Mahdijevi sobojevniki že o njem izrazili, da on pri njih nima več kredita, kakor Baker paša. Vse to zapisalo se bo pa na Gladstonov račun, kar nikakor ne bo majhna skala, ki jo bo opozicija proti njemu zadegala. Gladstone je mislil, da se z afrikanskimi divjaki ravno tako govoriti dá, kakor z drugimi pametnimi ljudmi, in je iz tega namena Gordona tje-kaj poslal, in mu je tudi še precej denarja s saboj dal. Dokler je Gordon kaj groša imel, so ga v Chartumu obrajali; sedaj ko je pa vse izdal, se pa ravno toliko zanj zmenijo, kakor poprej, ko ga ni bilo, in tako se bo zgodilo, da prej ko ne bo z Gordonovo politiko tudi Gladstoneve konec.

Izvirni dopisi.

Iz Cerkljan, 1. aprila. Ždavno že sem se namenil pisati Vam par vrstic, pa saj veste, g. vrednik, kako je; kadar bi bil človek najbolj pri volji, — pa časa nima. Danes mi je pa ravno nekako tako nanoslo, toraj primem za pero, kakor naš Janez v kosarni, kadar domu piše kako da se mu hudo godi. Meni se ne godi ne hudo in ne slabo, pač pa bi prav nič ne rekel, če bi se mi godilo z mojimi župljani (farmani) nekoliko boljše v političnem oziru. Glejte, g. urednik, blizo 5000 nas je tukaj v znožji Grintovca, ki smo jako radovedni, kaj se po svetu godi in vsakega kokošarja zvedavo poprašujemo, kaj se godi po širokem svetu, ki dan na dan, teden na teden željno pričakujemo, kaj stoji po novinah, ki jih dobimo iz druge roke tedaj veliko prepozno; da bi pa sami se osrečili in se, recimo, združili v kako bralno društvo, nam pa še ni na misel prišlo. In kaj mislite, g. urednik, toliko kolikor nas je in kakoršni smo, ne enega, temveč pet bralnih društev bi lahko imeli! Le pogledite vasi, kakor so: Cerklje, oba Brnika, Dvorje, Česnjevek, Grad in Pešata. Primaruha, gospodarji, da jih morate z lučjo iskati! Groš imajo, lepa posestva tudi in vsak je toliko poudčen, da za domačo potrebo bere in piše, in tudi rad bere, — če dobi. Da bi pa skupaj stopile vasi recimo oba Brnika, ki sta najbližnja sosedu, ravno tako Česnjevek, Dvorje in Grad, recimo nadalje Poženek in Šmarten, Glinje naj bi se združile z Zalogom, Lahovče pa z Vopovljanci, kjer so imoviti gospodarji, če tudi jih ni ravno mnogo, vidite g. urednik, tega se ni še nihče domislil. Moja misel je ta, da bi moral tukajle kdo stvar v roke vzeti in po nasvetovanih gručah osnovati bralna društva. Saj bi ne stalo mnogo. Naročiti bi bilo potreba en političen dnevnik ali pa tudi dva, potem pa oba lista za kmetijske zadeve, namreč „Novice“ menim in pa „Slovenskega Gospodarja“, ki v Mariboru, ali kakor mu pri nas pravimo, v „Marprgu“ izhaja, potem vzemimo še, dva leposlovna lista, enega šalivca in eno „Danico“ in zagotovim Vas, da bi se prvi potrebi odmah odpomoglo, veljalo bi pa vse skupaj pravo malenkost. V Cerkljah naj bi pa bila Čitalnica, ktera bi iz druge roke dajala lahko več časopisov posamičnim udom ali pa tudi bralnim društvom. Vidite, g. urednik, to-le mi je že zdavno na sreč ležalo, kakor kamen — tako težko in danes sem se vendar enkrat oddahnil. Povem Vam, da sem večkrat zavidljivo gledal na gorenjske Gorje, kjer imajo tako bralno društvo, in pripoznati Vam moram, da so se ondi družbinske razmere spremenile in zboljšale. Če bode te vrstice sprejeli, se bom pa še kaj oglasil, če Vam drago. *)

*) Že veste in komaj je treba ponavljati, da so nam dopisi vselej dragi, ter je z njimi tudi bralcem vstreženo. Tedaj prosimo!

Domače novice.

(Trgovinska in obrtna zbornica.) (Dalje.) 3. Iv. Föderl v Ljubljani dokazal je v svoji prošnji, da je vodil od l. 1872 do l. 1878 samostavno pekarijo in da od tega časa do zdaj ravno to obrt vodi v imenu svoje matere. Mestni magistrat priporoča prošnjo in odsek je tudi prepričan, da je prosilec z ozirom na minist. ukaz izdan dne 14. januarja 1884, št. 46.987 dokazal sposobnost za to obrt in vsled tega nasvetuje: Slavni c. kr. vladi naj se priporoča, prošnjo ugodno rešiti.

4. Franjo Dolenjec iz Ljubljane prosi, da bi se mu dovolilo nastopiti in samostavno izvrševati mesarijo v Ljubljani. Prošnjik je dokazal, da se je toliko časa učil omenjene obrti, kolikor zahteva minist. ukaz izdan dne 17. septembra 1880 drž. zak. št. 149; izkazal je pa le, da je kot pomagač le osem mesecev in 20 dni delal. V svoji prošnji se sklicuje na zdravniško spričevalo, s katerim dokazuje, da ne more težko delo mesarskega pomagača opravljati, da bi pa lahko samostavno vodil to obrt. Odsek je mnenja, da ima prosilec z ozirom na to, da se je z mesarijo le tri mesece in 12 dni manj kot štiri leta pečal, dalje z ozirom na to, da je tudi drugi razred realke z dobrim uspehom dovršil, in vsled tega gotovo hitreje se v obrti izuril, gotovo take sposobnosti, kakoršne se morajo tirjati za samostavno vodstvo omenjene obrti, ter predlaga: Slavni c. kr. deželni vladi se priporoča, to prošnjo izjemoma uslišati.

5. Jernej Grželj iz Senožeč navaja v svoji prošnji, da se je štiri leta čevljarstva učil in da je tudi nad štiri leta kot pomagač delal. To potrjuje tudi županstvo v Senožečah in priporoča prošnjo. Odsek se z ozirom na to, da je prosilec izkazal, da se je več let, kakor že omenjeni minist. ukaz tirja, z omenjeno obrtjo pečal, strinja s predlogom, c. kr. okrajnega glavarstva v Postojni in predlaga: Slavna c. kr. deželna vlada naj usliši prošnjo.

6. Blaž Bolé iz Slavine ne more spričeval predložiti, ker so oni, koji bi mu jih dati mogli, že umrli. Dokazal pa je, da je bil nad 10 let pri vojaci čevljar. Tudi županstvo potrjuje, da je Blaž Bolé v čevljarstvu popolnem izurjen. Odsek je mnenja, da ti dokazi nadomestujejo spričevala, ktere zakon tirja, in se strinja s predlogom c. kr. okrajnega glavarstva v Postojni ter predlaga: C. kr. deželni vladi se prošnja priporoča v ugodno rešitev.

7. Karol Rondič na Slapu navaja, da se je kovačije naučil in da bode šel letos še v podkovsko šolo v Ljubljano. Županstvo potrjuje to, a ker on ne more dokazati, da je kot pomagač najmanj 2 leti delal, se odsek ne more strinjati s predlogom c. kr. okrajnega glavarstva ter je temveč mnenja, da naj bi se prošnja odbila. Ker se bode prosilec v podkovski šoli tudi v drugih kovaških delih lahko izuril, mu gotovo ne bode težko prihodnje leto dokazati s spričevalom, da ima sposobnosti za omenjeno rokodelsko obrt. Odsek tedaj predlaga: C. kr. deželni vladi se nasvetuje to prošnjo odbiti.

8. Josip Stemberger, mesar v Trnovem, bi rad podružnico napravil v Ilirski Bistrici; on je dokazal, da je njegov zastopnik bil v Trstu več let samostalen mesar, da ima tedaj vse sposobnosti podružnico, v kateri se bode le meso sekalo, samostavno voditi. Odsek tedaj z ozirom na ministrov ukaz od 14. januarja 1884 predlaga: C. kr. deželni vladi se nasvetuje prošnjo uslišati.

9. Uršula Novák iz Koritnice navaja, da že mnogo let kruh peče. Županstvo v Knježaku potrjuje, da ima prositeljica sposobnost za to obrt, in c. kr. okr. glavarstvo v Postojni priporoča prošnjo uvaževati, da ni tu govora o veliki, marveč le mali hišni obrti, in odsek nasvetuje: C. kr. vladi se priporoča prošnjo uslišati.

10. Mihael Pajzar iz Ljubljane izkaže, da je bil pri vojaci devet let krojač in da je pozneje nad osem let kot pomagač delal. Odsek z ozirom na to, da je prositelj dokazal sposobnost za obrt krojača predlaga: C. kr. deželni vladi se priporoča prošnjo uslišati.

11. Matej Muškovič iz Slavine se že 13 let z mizarijo peča, in županstvo potrjuje, da je prositelj sposoben samostavno obrt mizarja vršiti. Odsek se strinja s predlogom c. kr. okrajnega glavarstva v Postojni ter nasvetuje: C. kr. deželni vladi se prošnja priporoča v ugodno rešitev. (Dalje prth.)

(Šišenske čitalnice pevci) napredujejo v petji, da jih je veselje poslušati. Teške pesmi, kakor je

„Morje adrijansko“ in „Uboj, uboj“ in še mnogo drugih pojó z lahkoto, kakor bi se igrali z njimi. Sinoči zapeli so svojemu predsedniku g. Dreniku podoknico, potem so pa prišli „in corpore“ k Druškoviču, kjer jim je pri domači besedi in mili pesmi ura za uro jako hitro potekala.

(Natakar), o katerem je bilo v včerajšnjem našem listu poročano, da je „niks sloveniš“, ni v hôtelu „Südbahnhof“, ampak v revstavraciji na južnem kolodvoru. V drugem je dogodba čisto resnična. V hôtelu „Südbahnhof“ (ali pri „južnem kolodvoru“) znajo dobro slovenski in so tudi vljudnejši, ko na kolodvoru. To pojasnilo v popravek pomote.

(Pritožeb o slabih smodkah), posebno viržinkah, se po Ljubljani od dne do dne več čuje. Ali bi slavno vodstvo glavne tabačne tovarne morda ne moglo slabih smodek odpraviti, ter jih z dobrimi nadomestiti?

(Železniški voz s nadstropjem) na Rudolfovih državni železnici ne vozi do Trbiža, temveč le do Lesec. Sedaj nam je še le prav razumljivo, zakaj ima nad durmi zapisano: „Rauchen verboten“ in se vendar le od vseh strani tako neusmiljeno kadi. Ali res slavno vodstvo misli, da so postaje Lesce, Podnart, Kranj, Loka, Medvode, Vižmarje in Ljubljana morda kje tam gori v Salzkammergutu ali kaj? Zakaj li bi ne stala ondi slovenska prepoved, da se ne sme kaditi. Popotniki in to so pri tem vlaku, ki zjutraj in zvečer vozi, naši trdi Gorenjci bi razumeli, da je to zaradi tobakarjev ondi, in ravnali bi se po tem. „Lukamatija“ se pa tudi za nemški napis ne briga in kadi, kolikor se mu poljubi.

Razne reči.

— Narod sobě (narod sebi) imela je napisano na čelu lokomotiva, ki se je v nedeljo pripeljala s 643 osebami iz Plzna v zlato Prago v slovensko gledišče. Odličnih in zavednih Čehov čakalo je na zapadnem kolodvoru toliko, da se je vse trlo. Pozdrav je bil navdušen in presrčen. Ko se je vlak na gosto natlačen kolodvor pripeljal, čulo se je iz tisoč grl krepak „Na zdar!“ komur so došli navdušeno odgovarjali.

— Časopisom se naznanja, da je zadeva kardinala Ledochowskega dokončana. Naslednik njegov na nadškofijskem sedežu poznanskem bode v kratkem imenovan. Govori se, da predlaga pruska vlada kardinala Hohenlohe-a. O tej zadevi piše Rimski dopisnik „Germania“: „Imenovanje kardinala Ledochowskega tajnikom Memorialije je iznenadila še one kroge, ki so navadno dobro podučeni o razmerah med Rimom in Berlinom. S tem korakom je hotel sv. oče pokazati, kako veliko mu je v poznanski zadevi za stvar in ne za osebe.“ Tajnik Memorialije je navadno kak hišni kardinal (Cardinalus Palatinus), kateri spada k prvim udom „papeške družine“. Kot tak ima sedež pri sv. stolici. Nekteri hočejo celó vedeti, da se bo v prihodnjem konzistoriji kardinal Ledochowski odpovedal poznanskemu nadškofijsstvu in bo imenovan suburkinarnim škofom palestrinskim.

— Kako pogubljivi so katoliški cerkvi narodnosti boji posebno, če prestopijo prave meje in jih vodi le strast, kaže predlog, ki ga je priobčil 10. t. m. mladočeški organ: „Narodni listy“. Kaj pa želi? Da bi se za Čehe ustanovila posebna narodna cerkev po zgledu nekdanjih „Českých bratov“. Res, prašati bi jih smeli, če nimajo še drugih tacihi želji. Prav ta predlog kaže, da je Mladočehom narodnost vse, prava vera pa deseta briga. Daleč so tudi že na Českem prišli!

— Znamenje časa. Neki Mink v Montpelierju na Francoskem je napravil ondotnemu uradu precej sitnosti s tem, da hoče dati svojim otrokom prav nenavadna imena. Prvega sina hoče nazvati Lucifer-Blanqui-Revolucija, drugega pa Spartacus-Blanqui-Versingetroix. Ker ni sodnija vedela, ali naj bi mu to dovolila ali prepovedala, prašala je ministra za svet.

— Belgijske in nizozemske prostozi-darske lože so imele po poročilu „Frankfurter Ztg.“ veliko slavnost v Bruselji. 80 nizozemskih prostozi-darjev s svojim glavarjem prišlo je nalašč za to v Bruselj. Oranski princ, veliki mojster nizozemskih lož je počastil zbor z laskavim telegramom in je daroval srebrno kupo. Zbrani „bratje“ so mu pa poslali krasno vezeno. Da se je mnogo jedlo in pilo, še več pa zabavljalo na katoliško cerkev, razume se samo po sebi. Vseh gostov je bilo 1500. K sklepu so še vsi navzoči obljubili, da hočejo vse svoje moči posvetiti „edino zveličavnim“ načelom, ktere uči prostozi-darstvo in jih razširjati v vse sloje človeške družbe. Obljubili so tudi, da hočejo na to delati, da se Belgija in Nizozemsko kolikor mogoče tesno združite v blagor in čast prostozi-darskega predpasnika, kladva in lopatice!

— Katoliki na južnozpadnem Ruskem. Leta 1882 našli so na Podolskem 229.861, v Volyniji 207.064 in v Kijevsku 79.752 katolikov;

vkup nad pol milijona. Na Podolskem pomnožilo se je število v tem letu za 6789 duš, v Volyniji pa se zmanjšalo za 1863 in v Kijevsku 3015. Katoliških cerkev ima Podolsko 206, Volynija 446 in Kijev 193. V teh pokrajinah štejejo katoliki 13 $\frac{1}{2}$ % vsega prebivalstva.

— Ostudno kupčijo z armenskimi deklicami imel je 8 let žid Gerstenzweig znan baje z imenom Altmann. Prodajal je „blago“ za drage denarje v Carigradske hareme ter silno obogatel. Naposled pa so ga zasledili in sedi v Odesi čakajoč zasluženega plačila. Iz Odesa v Carigrad vršila se je taka kupčija že dalj časa.

— Luteranski misijon v Afriki pod superintendentom Hohlsonom potratil je z raznimi špekulacijami 30.000 mark po zbiranju nabranih. V poslednji afrikanški vojni so nekteri teh Hermansburških apostolov tako vrlo misijonarili, da jim je general Wolseley zaukazal, naj se vrnejo v pridobljene kraje. Pastor Harms v Hermansburgu (Hanover), duša hanoveranske svobodne cerkve in reditelj afrikanškega misijona izraža se sam v svojem „Hermansburger Missionsblatt-u“ tako-le: Mnogo in težko se je grešilo v našem misijonu; obžalujemo to bridko ter prosimo Gospoda odpuščenja prilivajoč grenke solze. Mnogi naših misijonarjev trudili so se bolj za-se kakor za sveti misijon, delali so nemarno, kazali se nedelavne in sebične ter niso pomislili, koliko nas je stalo, da smo jih odposlali in vzdržali in kako mnogo blagih darov je izgubljenih, kolikim vdovam in sirotam se radi njih hudo godi, ker ne spolnujejo svojih dolžnosti in naloge, h kateri so poklicani. Protestantovski „Volksbote“ pa toži: Odkar je dana in dan 14. julija 1880 postava, ktera ministra notranjih zadev in bogočastja pooblašča, da dovoljuje napravo novih postaj milosrdnicam, napravili so 55 tacih postaj in pristopilo je le 2335 novih členov. Katoliške nune osramotevajo device evangelske; ker naše dijakonise ne prosijo tako darov, kakor pak si želé novih moči. Tako močno skrbimo za živež in opravilo tem osamelim ženskam, pa zakaj nič ne hrepené po krasnem stanu dijakonis? Mnoge zapravljajo življenje z ničevimi in nečimernimi rečmi, tukaj pa bi imele častno in vzvišeno delo. — Oboje besede pričajo kako slabo nadomeščujejo protestantje dobra dela katoliške cerkve.

— Napis na grobnekega duhovnika, ki je bil strokovnjak v godbi, se tako-le glasi: Tu leži zdaj on, ki je nekda stal in molči, ki je nekda pel: D. H. Na svet je prišel jokajoč, zapustil ga je pevajoč. V svojem življenji je navadno pel „allegro forte“, v težavah in britkostih „andante piano“, ko je pa umiral „adagio pianissimo“. Kaj pa zdaj? Ali mar z angelji poje? — Kaj pa, ko bi še zdihoval, tožil in prosil pomoči! O popotnik, usmili se ga in moli zanj!

Telegrami.

Dunaj. 2. aprila. „Wiener Zeitung“ pri naša imenovanje kneza Nikolaja Wrede-ja za poslanika v Stuttgart.

V državni tiskarni nastal je ogenj, ki je pokončal mnogo kolekov in papirja. Pogasili so ga z veliko težavo še le čez eno uro.

Budapešt. 1. aprila. Dva sodelavca Verhovajevga „Függetlenseg“ Clair in Szemnecz napadla sta državnega poslanca Hermana. Herman ju je zapodil v beg in tedaj je eden revolver potegnil iz žepa ter mu z njim žugal. Policija ju je prijela in zaprla.

Berolin. 1. aprila. Bismark obhaja svoj rojstni dan. Cesarjev adjutant prišel mu je čestitat v imenu cesarja. Cesarjevič, drugi princ, ministri in generali čestitali so mu osobno. Tudi vsi zvezni knezi poslali so mu vošila.

Madrid. 1. aprila. Korteži so razpušeni.

Kahira. 1. aprila. Mahdi je Gordonu svetoval, da naj bi prestopil k islamu. Evropejskim vjetnikom se menda pri njem dobro godi.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkt. 9 gl. 20 kr. — domača 8 gl. 25 kr. — Rž 5 gl. 90 kr. — Ječmen 4 gl. 75 kr. — Ajda 5 gl. 90 kr. — Proso 5 gl. 75 kr. — Tursica 5 gld. 60 kr. — Oves 3 gl. 10 kr.

Umrli so:

29. marca. Guido Matschek, pozlatarjev sin, 20 let, Mestni trg št. 24, vsled otrpnjenja možgan.

30. marca. Janez Remžgar, kleparjev sin, 10 mes., Poljanška cesta št. 18, capillare Bronchitis.

31. marca. Ana Lenček, zasebnica, 19 let, Dunajska cesta št. 2, pljučna tuberkuloza. — Jožefa Bobek, krojačeva vdova 58 let, Krakovske ulice št. 22, jetika. — Andrej Šmajdel, gostač, 60 let, Rožne ulice št. 39, otrpnjenje pljuč.

Izdajatelj in odgovorni vrednik **Jožef Jerič.**

V bolnišnici:

26. marca. Frane Pavlič, kajzar, 60 let, pljučna tuberkuloza.

27. marca. Janez Debeve, čevljar, 19 let, pljučna tuberkuloza.

28. marca. Peter Marn, dninar, 44 let, pljučna tuberkuloza. — Jožef Troha, dninar, 30 let, pljučna tuberkuloza.

29. marca. Edmund Polegeg, agent, 37 let, pljučna tuberkuloza.

Tujci.

31. marca.

Pri **Maliči:** Albrecht, Fischer, Feldmann, Glas, Kusch in Hostnig, kupeci, z Dunaja. — Mirosl. Gaspar, kupec, iz Zadra — Luka Melišič, tovarnar, iz Zadra. — Janez Ploehberger, arhitekt, iz Zagreba. — Globočnik, zasebnica, iz Železnikov.

Pri **Stonu:** Karl Mandel, s soprogo, pevec, z Dunaja. — Freund in Löwith, kupeca, z Dunaja. — Josip Krums, c. k. voj. sodnik, iz Gradea. — Franc Moise, kupec, iz Chersa. — Kaiser in Spitaler, kupeca, iz Belaka. — Olga pl. Mraovič, stotnikova soproga, s sinom, iz Varaždina. — Filip Deutsch, kupč. lesa, iz Zagreba. — A. Kumer, župnik, iz Brda.

Pri **Južnem kolodvoru:** Frane Pfeiler, knjigovodja, s soprogo, iz Brna. — Viktor Zolgl, kupč. potovalec, iz Gradea. — Anton Destoles, posestnik, iz Laškega.

Eksekutivne dražbe.

5. aprila. 1. e. džb. pos. Štefan Ivec iz Maline št. 9, 3495 gl. Metlika. — 1. e. džb. pos. Marija Slobodnik iz Radovice, 300 gl. Metlika. — 1. e. džb. pos. Frane Zupančič iz Ponikve, Trebno. — 2. e. džb. pos. Martin Golobič iz Kala. Metlika. — 1. e. džb. pos. Jože Oblak iz Rateč, 2222 gl. Rače.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 52 gl., Rio 52, St. Domingo 60, Portorico 92, biserna 96, Cejlon 80—115, Java 64, Mokka 106—112.

Sladkor po 25—33 gld.

Dišave: poper 84.50 gl., žbice 67—90.

Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 13, iz Smirne 20, rozine 14, pomorance 3, limone 2.50 za vsak zaboj, rožiči 4.50, mandeljni 85.

Olje: laško 70—88 gl., albansko 42, dalmatinsko 44, angleško 34.50, petrolej 9.50.

Kože: juhtovina 260, podplatje 125—160, teletina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 60 zajče sto komadov 25 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, isterska 110.

Bombaž: ameriški 68, indijski 44.

Ježice po 11—24 gl.

Mast: maslo 98—104, angleška 62, ogerska 65, špeh 60.

Žito: pšenica ruska 10.40—11.—, laška 10.50, koruza 7.25, rž 7.50, oves 7, fižol 11—15, grah 10—15, riž laški 15.50, indijski 11.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Dunajska borza.

1. aprila.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl.	—	kr
Sreberna	81	15	—
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101	55	—
Papirna renta, davka prosta	95	40	—
Ogerska zlata renta 6%	121	75	—
„ 4%	91	80	—
„ papirna renta 5%	88	60	—
Kreditne akeje	160 gld.	326	10
Akeje anglo-avstr. banke	200 gld.	116	50
„ avstr.-ogerske banke	845	—	—
„ Länderbanke	114	50	—
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	574	—	—
„ državne železnice	319	—	—
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	237	—	—
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	124	—
4% „ „ 1860	500	136	15
Državne srečke iz l. 1864	100	171	—
„ „ 1864	50	170	50
Kreditne srečke	100	174	—
Ljubljanske srečke	20	23	—
Rudolfove srečke	10	—	—
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108	20	—
„ Ferdinandove sev.	106	25	—
5% štajerske zemljišč. odvez. obligae.	104	50	—
London	121	30	—
Srebro	—	—	—
Ces. cekini	5	68	—
Francoski napoleon.	9	61	—
Nemške marke	59	25	—

Pivovarna v Senožecah

ima v zalogi **izvrstno pivo v sodčkih in buteljah.** Priporoča se vsem dosedanjim odjemnikom, ki želé sl. občinstvu z **zdravo** pijačo postreči. (7)

Postrežba je natančna in po cenl.
Senožече pošta Postojna.

Naznanilo.

(1)

Šolske sestre v Repnjah sprejmejo po veliki noči proti primernemu plačilu v stanovanje in na hrano nekoliko deklic, ki želé tamošnje deklisko šolo obiskovati.

Nov in nerabljen

HARMONIUM

r. preč. gosp. Silvestra Keše-ta je na prodaj. Veljal je 225 gld.; sedanja cena se izve pri vredništvu „Slovenca“.

Katoliški duhovščini in katoliškim Slovincem

se vljudno priporoča „Katoliška bukvarna“, ki je bila pred polpetim letom od slovenskih rodoljubov osnovana.

Bukvarna opravlja in izvršuje vsa navadna bukvarniška dela; tedaj jemlje dobre in podučne spise v zalogo (se vé, kolikor ji dopuščajo okoliščine); naročuje **knjige vseh jezikov in iz vseh krajev**; ravno tako naročuje tudi vse časopise. Posebno ima lepo zalogo **molitvenih knjig**, oskrbuje pa tudi vse druge po željah naročnikov. Prečastiti duhovščini priporočamo prav lepo zalogo missalov, raznih brevirjev, bogoslovskih knjig, podobice, križev, molekov, križevih potov in vseh drugih dotičnih reči.

Vsako naročilo se izvršuje kolikor mogoče naglo in po nizki ceni.

Katoliška bukvarna

na stolnem trgu št. 6.

Imamo jo!!

Po vstrajnih študijah posrečilo se je dr. pl. Bendenu izumiti

pomado za lase,

o kateri se lahko z dobro vestjo reče, da je na svojem mestu. V čisto kratkem času po tej pomadi priraste gosta in krepka brada, kakor tudi lasje; zabranjuje pa tudi izpadanje las. Izumnik je porok za brezpopojen vsploh. (23)

Steklenica velja 2 gld. a. v.

Edina prava se dobi pri izumniku dr. pl. Beden-u v Pragi, Salmove ulice šte. 7, kamor je treba denar predposlati.

Gospodu Gabrijelu Piccoli,

lekarju

v Ljubljani.

Veliko let ozdravljam razne bolezni, edino le z Vašo „**želodečno esenco**“ in to z najboljšim vspedom. Prosim vas še za 12 steklenic. Trst, meseca septembra 1883.

Dr. Pardo, praktičen zdravnik.

Vaša „**želodečna esenca**“ oprostila me je izvrstno in popolnoma hude nad dve leti trajajoče bolezni. Izrekam Vam kakor izumniku tega zdravila svojo najtoplejšo zahvalo.

Rakovac na Hrvaškem blizu Karlova.

Ivan Pufić.

Podpisani potrdim, da je „**želodečna esenca**“ g. Gabrijela Piccoli moje župnjane od marsikake bolezni temeljito ozdravila in se je ljudje z najboljšim vspedom poslužujejo.

Fianona v Istriji meseca oktobra 1882.

Anton Vlassich, župnik - kanonik.

Prosim Vas zopet za 24 steklenice vaše „**želodečne esence**“, ki je za bolezni v želodcu bolje od vsakega drugega zdravila. Tudi naš tovarniški zdravnik jo priporoča.

A. Augesthaler,

montér v tovarni za stroje g. Körösi v Gradi.

„**Piccolijeva želodečna esenca**“ je pomagala že tisočim ljudem, kakor je razvidno iz zdravilnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in trebuhu, krč, božjast, trebušno in prehalno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico itd., ki so vse nevarne, ako se o pravem času ne ozdravi. Steklenica velja 10 kr.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.